

YİNE SORUMSUZLUK, HEP ACI, YENİ ENDİŞELER: İLİÇ, ÇÖPLER ALTIN MADENİ FACİASI ÜZERİNDEN İSTANBUL'A BİR BAKIŞ

Erzincan'ın İliç İlçesi Çöpler Mevkii'nde faaliyet gösteren Çöpler Altın Madeni'nde meydana gelen facia, afetlerle sınanan ülkemizi bir kez daha sarsmışken, **sorumluların krizi yönetme girişimleri hepimizi dehşete düşürdü.**

Canlarımız toprak altındayken ve arama kurtarma faaliyetleri durdurulmuşken; siyanürle altın arama işleminin yarattığı büyük bir çevre felaketi riskiyle de yüz yüze kaldık. Üstelik tam o bölgedeki **aktif fay hattında yüksek deprem riski de bulunuyor.**

Üç ülkeyi sulayan bölgemizin en uzun nehri **Fırat'a sadece birkaç yüz metre mesafede**, nehre akan derelerin yer aldığı bir havzada riskler yok sayılarak verilen izinlerin ve yapılmayan denetimlerin eseri böyle bir kazanın ardından; ilgili uzmanlar, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve yereldeki aktivistler **yıllardır söylediklerini hatırlatıyorlar.** Bu görünür kaza öncesinde duyulmayan sesleri **şimdi medyada ve toplumda yankı buluyor.** Madeni işleten firmanın ruhsatlarının iptal edildiğini, davalar açıldığını, bazı sorumluların tutuklandığını öğreniyoruz. Ne var ki, bu gecikmiş işlemler bizi rahatlatmıyor.

Tüm bunlara rağmen risk yönetiminde yapılan hatalar, yönetilemeyen ve telafisi mümkün olmayan krizlere dönüşüyor.

Madenin genelinde birikmiş atıkların ve meydana gelen yığın kaymasının bundan sonrası için oluşturduğu riskleri ülkece gayet iyi öğrendik. Dahası, bildiklerimizin yanında bilmediklerimiz kaygılarımızı artırıyor. Nitekim ülkemizde **nerelerde bu tür yanlış onaylarla başlamış ve düzgün denetlenmeyen işletmeler olduğuna dair kamuoyu şeffaf olarak aydınlatılmıyor.**

DOĞA KAYNAKLI AFETLERE MARUZ KALİYORUZ, İNSAN ELİYLE ÇOĞALTILMIŞ RİSKLERLE BİRLİKTE YAŞAMAK ZORUNDA BIRAKILIYORUZ!

Geçtiğimiz yıl 6 Şubat depremleri de tüm bilgilerimize ve çalışmalara rağmen bizi yine çaresizlik içinde bıraktı. **Sorunun kaynağına inmediğimiz, sorumlulardan hesap sormadığımız, kendi sorumluluklarımızın da olduğunu görmediğimiz sürece** doğa ve insan kaynaklı afetlere karşı çaresizliğimiz devam edecek.

Ülkemizin büyük bir bölümünde aktif fay hatlarının yıkıcı etkide deprem üreteceği bilimsel bir gerçektir. Buna rağmen **yapılı çevrenin, enerji ve sanayi tesislerinin oluşturulmasında tüm karar verici ve uygulayıcıların da sorgulanması, verilen kararların toplumca bilinmesi zorunluluk olmalıdır.** Meslek örgütlerini, üniversiteleri, bilimi ve çevreyi hiçe sayarak karar veren, proje ve uygulama yapan her kişi ve kuruluş açıklanmalı, benzer çalışmaları devam ettirmelerinin önüne geçilmelidir.

Nerede ne zaman yine afete yol açabilecek bir başka büyük deprem olacağını endişesiyle yaşıyoruz. Yüksek olasılıkla yakın tarihte beklenen İstanbul ve Marmara Denizi çevresi depremi; bölgenin nüfus yoğunluğu, sanayi alanlarının yer seçimleri, özellikle İstanbul'un kontrolsüz büyümesi, çarpık yapılaşması gibi etkenler **ikincil afet senaryoları kapsamında daha da korkutucu bir tabloyu akla getiriyor.**

İLİÇ, ÇÖPLER ALTIN MADENİ FACIASI AFET YÖNETİMİNDEKİ BOŞLUĞU DA GÖSTERİYOR

İster doğa kaynaklı, ister insan kaynaklı olsun tehlikelerin afete dönüşmesinin asıl sorumlusu insandır: **Bilinçsizlik, sorumluluktan kaçınma, rant hevesi, kâr hırsı, yanlış politikalar ve toplumsal ortaklaşmanın eksikliğidir.**

Bu riskler evimizde, ailemizde başlıyor. Önce her birimiz kendimizi sorgulamalıyız. Ayrıca çevremizde, ilçemizde, ilimizde, çevre bölgelerde hangi riskli alanların ve işletmelerin olduğunu sorgulamalı, öğrenmeliyiz ve bunların afetler sonrası oluşturabileceği potansiyel risklerin farkında olmalıyız. **Bunların doğru öğrenilmesi için bilim ve uzmanların bilgisi yol göstericidir; üzerine gidilebilmesi ise sivil toplumun hareketlenmesiyle mümkündür.**

HEPİMİZE DÜŞEN SORUMLULUK VE GÖREVLER:

Tüm toplumca temel afet bilinci ve temel becerileri kazanmalı, endişelenmenin ötesine geçip bireysel önlemlerimizle güçlenmeliyiz;

Kamu kurumlarının görevlerini hatırlatıp sorumsuzlukları sorgulamalıyız;

Risklerle ilgili bilgilerin yurttaşlarla inandırıcı ve şeffaf biçimde paylaşılmasını istemeliyiz;

Yerel seçimler yaklaşırken partilerin, politikacıların, yeniden göreve talip olan belediye başkanlarının kendi kentlerini dirençli hale getirmek için hangi politikaları ve yatırımları hedeflediğini seçmenlere bir bir açıklamalarını talep etmeliyiz...

- Yaşanabilir bir ülke, yaşanabilir bir İstanbul için afetlere karşı önlemler öncelenmeli,
- hazırlıklarda sivil toplumun gücü önemsenmeli,
- sivil toplum çalışmaları daha fazla desteklenmeli ve afet yönetiminde ön planda yer verilmelidir.

Sivil toplumun bir bileşeni olan **İstanbul Kent Konseyi bünyesindeki Deprem Afet Çalışma Grubu olarak; afet konusunda çalışan tüm sivil girişimleri aramızdaki iş birliğini ve koordinasyonu güçlendirerek bu talepleri ortak sesimiz kılmaya çağırıyoruz.**